

cenne, bezcenne, utracone

rada redakcyjna:

Anna Czajka

dr Izabella Galicka

Dorota Janiszewska-Jakubiak

Agnieszka Kasprzak

dr Monika Kuhnke

Hanna Łaskarzewska

ks. Wincenty Pytlik

redakcja:

Robert Pasieczny – **redaktor naczelny**

Karolina Jasińska – **opracowanie redakcyjne**

Sala z ekspozycją Działu Współczesnego Muzeum Poczty i Telekomunikacji przed 1939 r. Ekspozyty tej sali zostały bezpowrotnie utracone w czasie wojny.

Źródło: NAC, sygn. 1-K-440-2 oraz XX Lat Poczty i Telekomunikacji w Polsce niepodległej, Warszawa 1939, s. 173

NARODOWY
INSTYTUT MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW

02-910 Warszawa, ul. Goraszewska 7
tel.: (22) 256 96 00
cbu@nimoz.pl; www.cennebezcenne.pl

Izabella Galicka i Katarzyna J. Kowalska na promocji książki „Polski El Greco” w Kosowie Lackim, 2 grudnia 2018 r. Fot. Robert Pasieczny

dr Izabella Galicka (1931-2019)

Izabella Galicka w 1953 roku rozpoczęła pracę inwentaryzatora. Przez dziesięciolecia razem Hanną Sygietyńską jeździła po województwie warszawskim zaglądając do kościołów, zapisując grube zeszyty datami, detalami, najmniejszymi szczegółami. Była współredaktorką ponad czterdziestu Katalogów Zabytków Sztuki w Polsce. W czasie takich wyjazdów obie Panie odkryły i opisały jedyny obraz El Greca w Polsce – „Ekstazę św. Franciszka”. Właśnie z tego odkrycia Izabella Galicka była znana szerokiemu gronu miłośników sztuki i zabytków. Ale to nie jedyne arcydzieło, które wypatrzone zostało podczas inwentaryzatorskich wypraw. Zasługą obu Pań jest przywrócenie historii sztuki takich dzieł jak: „Madonna z Dzieciątkiem” – gotycka rzeźbę pochodząca z XIV wieku, którą wydobyły z kapliczki w Porębie nad Bugiem; „Matka Boska z Dzieciątkiem” – obraz znaleziony na strychu w kościele w Błędowie (dlatego często mówi się, że obraz przedstawia „Madonnę Błędowską”); „Pokłon Pasterzy” Francesca Bassano z 1575 roku, odkryty w bocznym ołtarzu w Kaskach koło Błonia, dziś znajdujący się w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej czy płaskorzeźbiony portret mężczyzny autorstwa Baccia Bandinellogo zauważony w Pałacu w Jabłonie.

Izabella Galicka była też pedagogiem. W Europejskiej Akademii Sztuki była promotorem blisko stu pięćdziesięciu prac magisterskich. Mając okazję pracować z Izą w redakcji Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce IS PAN wiem jak dobrym była pedagogiem. Mnie nauczyła krytycznego patrzenia na przedmioty, ale nie lekceważenia żadnego z nich. Kto wie czym okaże się kolejny „bohomasz” wiszący w bocznym ołtarzu prowincjonalnego kościoła – może kolejnym El Grekiem. Od niej nauczyłem się tego, że inwentaryzatorem i znawcą jest się dopiero wówczas, gdy przez twoje ręce przejdą setki, tysiące różnorodnych dzieł.

Po latach spotkaliśmy się z Izą w redakcji „Cenne, Bezcenne / Utracone”. W 2016 r. weszła w skład rady redakcyjnej czasopisma – jak zwykle uśmiechnięta, chętna do pomocy i dzielenia się wiedzą. Krótco cieszyłem się jej wsparciem. Będzie mi brakowało i jej wiedzy, i jej życzliwości.

w numerze

Ewa Manikowska

Artykuł XI traktatu ryskiego. O zbiorach, które nie wróciły do polski

Tomasz Suma

Straty wojenne Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu

Tomasz Łuczak, Piotr Jamski

O przyszłości zabytkowych dzwonów.(Czy uda nam się je uratować?)

Agnieszka Szykuła-Żygawska

**Obrazy Janusza Rybałtowskiego w Poturzynie.
Fotografie jako źródło identyfikacji dzieł sztuki**

Jakub Bendkowski

Kanadyjskie portrety Mokronoskich

Andrzej Szpunar

W poszukiwaniu *Panoramy Siedmiogrodzkiej*. Nowe nabytki i odkrycia

Jacek Witecki

Srebrny ołtarz główny wrocławskiej Katedry św. Jana Chrzciciela

Krzysztof Przylicki

**Odzyskany blask. Konserwacja nowożytnych rzeźb ołtarzowych ze zbiorów Muzeum
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II**

Kamila Kłudkiewicz

Kolekcja /zbiór /spuścizna – rozumienie pojęć

Iwona Gretka-Ligarska, Paulina Gwoździwicz-Matan

**Przekazywanie kolekcji na rzecz muzeów na podstawie czynności prawnych *inter vivos*
oraz *mortis causa***

Jerzy Cichowicz

Brzytwa. Od przedmiotu użytkowego do kolekcjonerskiego

Robert Pasieczny

**Fortepiany Szwalbego. Rozmowa z Andrzejem Gawrońskim, dyrektorem Zespołu
Pałacowo-Parkowego w Ostromecku, opiekunem Kolekcji Zabytkowych Fortepianów
im. Andrzeja Szwalbego**

Andrzej Jakubowski

Utracone dobra kultury a etyczne reguły rynku sztuki w Unii Europejskiej